

Datum: 22 februari 2024

Betreft: **Reactie Internetconsultatie Aanscherping Milieuprestatie Gebouwen**

Cirkelstad werkt met haar 300 aangesloten partnerorganisaties, bedrijven en vrienden-organisaties aan het versnellen van de circulaire bouwconomie in Nederland. Heldere en vooruitstrevende regelgeving, normen en rekenmethodieken helpen om de benodigde circulaire transitie op stoom te houden en overheden en bedrijven duidelijkheid te bieden in de uitvoering en beoordeling van projecten. Het Ministerie van BZK werkt aan een uitbreiding van de wettelijke milieuprestatie gebouwen (MPG). Coöperatie Cirkelstad ondersteunt de aanscherping van de grenswaarde in de MPG. De MPG is een belangrijke rekenmethode in het beoordelen van de duurzaamheid en circulariteit van gebouwen. De MPG vormt een belangrijke tool in Het Nieuwe Normaal, die door Cirkelstad met haar partners is ontwikkeld om een eenduidige taal te hebben in de ontwikkeling en beoordeling van circulaire projecten voor gebouwen, gebieden en infra.

Wij constateren dat de voorgestelde nieuwe rekenmethode van de milieuprestatie onduidelijkheid veroorzaakt welke wij graag opgelost zouden zien worden voordat de aanscherping van de MPG definitief wordt. Onze twee belangrijkste aandachtspunten waarop verbetering nodig is, zijn:

1. Verplichting van 6 additionele milieu-impactcategorieën

De aanscherping van de MPG behelst een overgang naar nieuwe set milieu-impactcategorieën: van EN-15804: A1 naar EN-15804: A2. De A2-set is vanuit de Europese Unie opgesteld in 13 verplichte en 6 additionele milieu-impactcategorieën. Nederland kiest ervoor om ook de 6 additionele milieu-impactcategorieën te verplichten waardoor ze meewegen in de totstandkoming van de MKI (op productniveau en projectniveau voor de GWW) en de MPG (op gebouwniveau in de B&U).

Door het meerekenen van de additionele milieu-impactcategorieën ontstaat de indruk dat de onderliggende data robuust en accuraat is. De additionele milieu-impactcategorieën zijn echter additioneel gemaakt door de EU omdat de normen nog in ontwikkeling zijn of zijn gebaseerd op onvoldoende en betrouwbare databronnen. Hoewel het lijkt alsof Nederland met deze werkwijze een koploper in Europa wordt, doen we het omgekeerde: we kijken af van de Europese lijn en weten nu al

dat we in de toekomst naar alle waarschijnlijkheid herstelwerk zullen moeten doen. Bij de doorontwikkeling van methoden op Europees niveau moet namelijk ook de onderliggende data in de weegset worden aangepast. Dit kan resulteren in weer een afwijkende MPG-eis, terwijl deze nu al lastig uitlegbaar is naar de sector.

Vandaag de dag nemen de koplopers op het gebied van toekomstbestendig bouwen besluiten over grote investeringen waarmee ze over vier jaar 'de norm' zijn. Wanneer er onduidelijkheid is over die norm worden deze besluiten niet genomen en valt de opschaling volkomen stil. Het opnemen van 6 optionele impactcategorieën levert deze onduidelijkheid en ruis op.

Daarom maken wij bezwaar tegen het verplicht meenemen van de 6 additionele categorieën in de berekeningen van de MPG. Cirkelstad stelt voor om de vanuit Europa verplichte milieueffectcategorieën te volgen en op de 6 additionele categorieën aanvullend onderzoek uit te voeren voordat deze eventueel verplicht zouden kunnen worden gesteld.

2. Biobased materialen scoren ongunstiger

Als gevolg van het verplicht stellen van de additionele milieu-impactcategorieën worden vooral hout en biobased materialen onterecht hard geraakt. Dit ligt vooral aan de additionele categorieën 'particulate matter' (fijnstof) en 'landgebruik gerelateerde impact/bodemkwaliteit'. Fijnstof ontstaat bij het drogen van biobased producten, tijdens de opwekking van warmte met biomassa installaties, die ingezet worden ter vervanging van installaties op basis van fossiele brandstoffen. Ondanks dat de bijdrage van deze biomassa-installaties in Nederland zeer beperkt is (0,15%) ten opzichte van de totale jaarlijkse fijnstof-emissies (PM), is het nu berekende aandeel fijnstof binnen de MKI heel hoog (tot wel 42%). De methode om "land use" te berekenen (LANCA) kijkt naar 5 bodemfactoren, waarbij er geen mogelijkheid is om de invloed van de vele verschillende beheermethoden van specifiek bos juist te "scoren" en er is onvoldoende data om de score juist te berekenen. Daarnaast wordt ervan uitgegaan dat als een boom geoogst wordt, het hele bosareaal braak komt te liggen; in werkelijkheid blijft de impact op de bodem (erosie en verdichting) beperkt tot het kroonoppervlak dat tijdelijk verdwijnt. De rest van de bosbodem in het gebied blijft volledig onaangeroerd en zou geen impact moeten geven.

Duurzaam bosbeheer (FSC en PEFC) heeft speciale regels voor de bescherming van bodem en waterberging in het bos, waardoor de impact tot nagenoeg nul wordt gereduceerd. Dat is relevant gezien het feit dat meer dan 95% van al ons naaldhout voor de bouw duurzaam gecertificeerd is. De impact van "land use" in de MKI zou daarmee ook nagenoeg "0" moeten zijn, maar maken met de

nieuwe A2-set tot wel éénderde van de MKI score uit.

Het ongunstiger scoren van biobased materialen is bovendien strijdig met de ambitie van de Rijksoverheid en vier ministeries om biobased bouwen te versnellen. Het is daarnaast de verwachting dat de additionele milieu-impactcategorieën, na doorontwikkeling en wetenschappelijke toetsing, substantieel beter zullen uitpakken voor biobased materialen.

Cirkelstad ondersteunt de aanscherping van de MPG en ziet graag dat bovenstaande punten alsnog in de nieuwe MPG rekenmethodiek worden aangepast en meegenomen. Uiteraard zijn Cirkelstad en haar partners graag bereid om samen met de rijksoverheid te werken aan de verdere verbetering van de heldere en eenduidige MPG, met als doel een heldere aanpak en werkwijze voor circulair bouwen in Nederland waarmee koplopers en volgers de hard benodigde stappen op weg naar een circulaire economie verder kunnen gaan maken.

Namens Coöperatie Cirkelstad UA,

Bert Krikke
Directeur